

Pravidla v MŠ a jejich vliv na interkulturní výchovu

Naše pravidla

Každý přemýšlí sám za sebe a sepíše tři pravidla, která považuje za důležitá pro spolupráci a komunikaci v průběhu našeho kurzu, taková, která mu umožní cítit se na kurzu dobře a bezpečně.

Přemýšlejte také o tom, co pro pro zdárný a efektivní průběh kurzu můžete udělat.

Naše pravidla

Je pro mě důležité, aby.....

Chci přispět tím, že.....

Budu.....

Pravidla

Stavby obcházejme,
nebouráme.

V rámci každé skupinky si navržená pravidla představte a dohodněte se na jednom až dvou klíčových pravidlech.

Pravidla

Prezentace

**Zápis na flip
(nebo do
počítače)**

Pravidla

***Diskuze:* Má tvorba pravidel vliv na podnětné INTERKULTURNÍ prostředí v mateřské škole? V jakém ohledu? Prodiskutujte a запиšte, v čem spatřujete pozitiva tvorby pravidel společně s dětmi.**

5 minut na práci, zvolte si časoměřičku, zapisovatelku a mluvčí.

Pravidla

Diskuze:

Navrhněte a načrtněte jednoduché piktogramy (nebo nakreslete obrázky), které vyjadřují vámi navržená pravidla.

Vyberte alespoň 3 pravidla.

Na práci máte 5 minut.

Pravidla

Diskuze/Skupina:

Navrhněte jednoduchý metodický postup pro tvorbu pravidel v MŠ společně s dětmi.

5 minut na práci, zvolte si časoměřičku, zapisovatelku a mluvčí.

PRAVIDLA TVOŘENÁ VE SPOLUPRÁCI S DĚTMI

Obr. 11 Pravidla tvořená ve spolupráci s dětmi

Jak vytvářet pravidla s dětmi?

1. krok

Využijte nápadů celé třídy tak, že je vyzvete ke společnému brainstormingu. Důležité je zapisovat všechna pravidla a názory, které zazní, a v této fázi je nehodnotit.

2. krok

Shromážděte výpovědi dětí a pomozte jim uvědomit si, která pravidla byla hojně zastoupena (opakovala se).

3. krok

Dejte dětem prostor k diskusi o významu jednotlivých pravidel, kladte otázky, umožněte jim zdůvodnit, proč si daná pravidla navrhly. Při tomto „třídění“ pravidel můžete děti vyzvat, aby se pravidla, která jsou si významově velmi blízká, pokusily zobecnit a srozumitelně nazvat. Je vhodné, jsou-li pravidla přehledně zapsána na tabuli, balicím papíru apod.

Pravidla písemně zaznamenejte a umístěte na viditelném místě ve třídě

Jednoduše platí: „Co je psáno, to je dáno.“ Pravidla, která si děti odhlasovaly je vhodné přepsat na velký arch papíru a „Úmluva“ je na světě. Děti ji mohou celou výtvarně zpracovat a na důkaz souhlasu doplnit svými podpisy. Je důležité, aby byla úmluva dobře viditelná, dětem stále na očích.

Pravidla jsou formulována dětem srozumitelným jazykem

Je velmi vhodné zachovat dětské formulace pravidel, děti jim dobře rozumí.

V úmluvě jsou uvedena jen podstatná pravidla

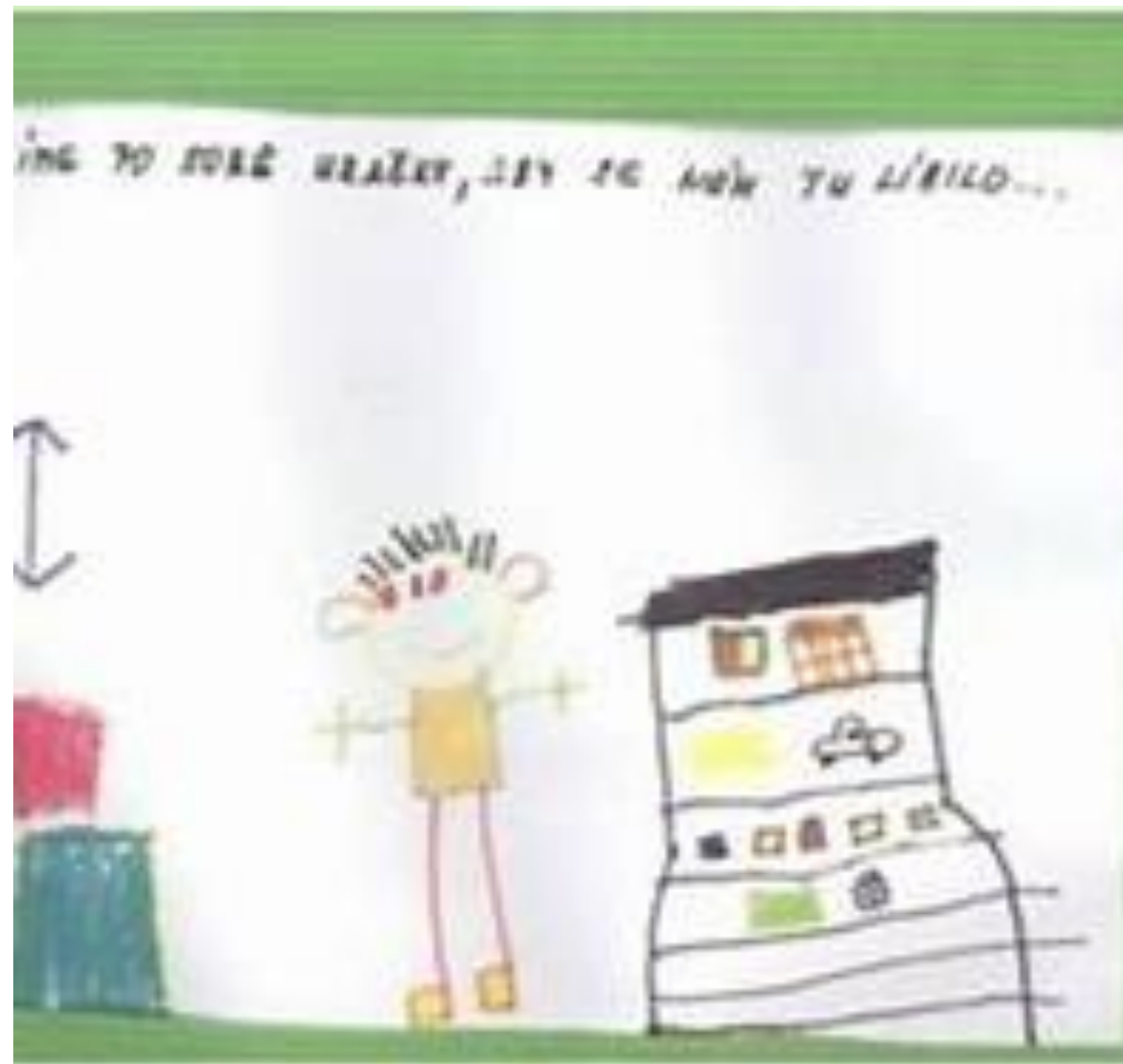
V úmluvě jsou uvedena jen podstatná pravidla

- Obecně platí, že čím méně pravidel, tím snáze se v nich děti orientují. U předškolních dětí v mateřské škole se jejich počet většinou pohybuje kolem pěti, u starších dětí na I. stupni ZŠ bychom neměli překročit hranici deseti pravidel.

Pravidla jsou formulována pozitivním jazykem

Pravidla by měla být formulována pozitivně. Pozitivní formulace vysílá k dítěti informaci o tom, jaké chování se od něho očekává, je jakýmsi návodem k činnosti. Např. namísto: „Neběháme po třídě.“, můžeme použít: „Po třídě se pohybujeme pomalu“.

Výpověď z praxe

Jak zavádět pravidla ve třídě a jak s nimi pak dále pracovat dokresluje výpověď paní učitelky Dany Bräuerové z MŠ Sokolská, Olomouc:

- ▶ *Vznik nových pravidel (pro tento školní rok) se stal tématem hned ve druhém zářijovém týdnu. Nejprve jsme diskutovali o tom, jaké by to bylo, kdyby každý ve školce dělal, co ho napadne a snadno jsme se shodli na tom, že potřebujeme nějakou společnou domluvu – tedy pravidlo.....*
- ▶ *Dalším krokem byl brainstorming, ve kterém jsem zapisovala veškeré příspěvky, se kterými děti přišly. Získali jsme dlouhý seznam, ve kterém nechyběla snad žádná tělesná i jiná újma, před kterou nás rodičí se pravidla měla ochránit.....*
- ▶ *Řízeným rozhovorem jsme zjistili, které položky se týkají stejných nebo podobných věcí a šly by združit do jednoho pravidla a odtud byl už jen krůček ke konečné formulaci.*

A k čemu nám to bude?

- **Potřeby jistoty a bezpečí**
- Tyto potřeby stojí v Masloově pyramidě pomyslně hned nad potřebami fyziologickými. Do této oblasti patří potřeba přístřeší, ochrany, ale také stálosti a řádu.

A k čemu nám to bude?

- **Potřeby jistoty a bezpečí**

K uspokojování těchto potřeb patří pocit, že to, co se děje, dává nějaký smysl, že věci se dějí předvídatelným způsobem. Proto je pro děti tak důležité stanovování hranic a pravidel. Děti tedy potřebují nejen v MŠ určitý řád, strukturu, hranice a pravidla, ve kterých se mohou bezpečně a svobodně pohybovat (svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého).

Pravidla a sociální vztahy ve třídě

Pomocí pravidel se děti učí orientovat se v sociálních situacích a vztazích.

Pravidla pomáhají budovat systém uznávaných **společenských hodnot a norem**, na kterých je založena naše společnost (což je jedním z rámcových cílů předškolního vzdělávání).

Hodnoty jako bezpečí, důvěra a vzájemný respekt jsou normou. Díky sociálním situacím a vzoru učitelek se děti v MŠ setkávají s normami chování ve společnosti a díky jejich osobní zkušenosti dochází k jejich interiorizaci (zvnitřnění).

Osobnosti učitelky/učitele v MŠ

To záleží na osobnosti učitelky a na jejím přístupu k dětem. Pokud učitelka používá při komunikaci s dětmi respektující, efektivní způsoby - např.:

popis situace, který dává více prostoru než otázky

podání informací oznamovací větou v 1. nebo 3. osobě o pravidlech (kdy se co dělá, kam se co dává...), o situacích, důsledcích, postupech

vyjadřování vlastních potřeb a očekávání

možnost volby, výběru

prostor pro spoluúčast, aktivitu